

Stockholmi Eesti Päevalehes 1993 ilmunud ülevaade Abhaasia eestlaste olukorrast, millega tutvusid Andres Kollist ja Ants Paju eraisikutena. Taga-Kaukaasia: Abhaasia: Estonia, Linda, Salme, Sulevi. Jüri Kahn. 1992 korraldatud erilennureisid eestlaste evakueerimiseks Abhaasiast Eestisse. Olukord Salmes ja Sulevis. Läbirääkimised Abhaasia juhtkonnaga. Abhaasia eestlaste suhtumine Eestisse kolimisse. Rootsikeelne kokkuvõte / sammanfattning på svenska. Digiteeris A. Aule, kirjaviis muutmata.

Stockholmi Eesti Päevaleht (nr. 100), 27. detsember 1993, lk. 1, 7 ja 8

Abhaasia eestlaste olukord parem kui võis oodata

Migratsiooniameti peadirektor Andres Kollist ja presidendi eriesindaja Ants Paju käisid eraisikuina Abhaasias tutvumas sealsete eestlaste olukorraga. Eestlaste olukorda selgitati põhiliselt Estonka, Linda, Salme ja Sulevi küla-des.

Umbes aasta tagasi korraldas migratsiooniamet kolm erilennureisi Suhhumi sealsete eestlaste evakueerimiseks. Sõja jalust toodi ära ümmarguselt 300 inimest. Need, kel jäi Kaukaasiasse sugulasi, tunnevad praegu suurt muret. Kuna teave, mis sealt Eestisse jõuab, on sageli moondunud, sõidetigi asja uurima.

Visiidi valmistas ette Eesti suursaadik Venemaal Jüri Kahn. Tema pidas Venemaaga selles asjas eelläbirääkimisi.

Kohalkäinud jutustasid, et Salme külas on kaks eestlaste maja maha põletatud. Grusiinlaste elamud on aga kõik hävitatud, kivimajadestki on järel vaid varemed.

Kollisti kinnitusel võib isegi lünkliku info põhjal kinnitada, et sealne elu on suhteliselt kerge. Sulevi ja Salme külal on soodus asend Venemaa piiri lähedal, seda kasutatakse kaubitsemas käimiseks. Venemaa piiri ligidal on suur turg, seal saab raha teenida.

Nendest küladest äratulijaid oodata ei ole, kinnitas Kollist. „Kui, siis kolitakse Sotshi”, ütles ta.

Külaskäigu teisel päeval käisid Paju ja Kollist Suhhumis ning sealsetes eesti külades. Abhaasi aseliidriga vesteldi Eesti võimalustest Kaukaasias elavaid rahvuskaaslaste abistada. Abhaasid olid nõus nii humanitaarabi kohaletoimetamisega kui eestlaste ajutise ümberasustamise plaaniga, kuid nende Eestisse minekusse suhtutakse negatiivselt.

— Abhaasid leidsid, et parem, kui seda ei tehtaks. Nad on ilmselgelt huvitatud, et eestlased sinna jääksid, et rahvuslik koosseis kirjum oleks. Siiski kinnitati meile, et väevõimuga kedagi kinni hoidma ei hakata, rääkis Kollist.

Eesti delegatsioon huvitus ka nendest eesti päritolu inimestest, kes väideta-
valt on Abhaasia seaduste vastu eksinud — s.t. olnud liiga Gruusia-meelsed.
Abhaasia pool lubas selle küsimusega tegelda.

Suhhumi lähiste külastamisel olid Paju ja Kollistiga kaasas ka rajooni proku-
rör ning miilitsaülem. Kollist ütles, et lausa näljaohtu seal ei ole, kuid samas
pole inimestel enam ka raha, autosid, varandust. Kõik on neilt röövitud. On
ainult see, mida nad oma aiast saavad. Vanemad inimesed söövad endakasva-
tatud maisi ja sellest küpsetatud maisileiba.

Külaelanikud olid kinnitanud, et nälga nad ei jää.

Eestisse tulekusse suhtuvad külaelanikud kaheselt — vanemad inimesed kin-
nitavad, et ei lähe kuskile. Nooremad on tulekuks valmis.

— Leitakse, et kui nende esivanemad 110 aastat tagasi suure valu ja vaevaga
sinna tulid, siis peavad nemad nüüd suurte valude ja vaevadega Eestisse (ta-
gasi) minema. Abhaasiast lahkuda soovijad tahavad et nende lapsed oleksid
juba täiseestlased, ütles Kollist.

Abisooiv Eestile oli Suhhumi lähistel aga selline, et Eestisse ümberasumine
tehtaks võimalikult valutuks.

Andres Kollist sõnas, et vajadust äkkoperatsioonide järele, nagu umbes aasta
tagasi korraldati eestlaste

[Lehes eestikeelse kirjutise lõppu ei paista.]

SITUATIONEN för esterna i Abchasien ära inte alltför svår för ögonblicket.
Det konstaterade migrationsämbetes direktör Andres Kollist och presidentens
särskilde sändebud Ants Paju, då de som privatpersoner besökte de estniska
byarna Estonka, Linda, Salme och Sulev, där det för närvarande finns om-
kring 500 ester. Tidigare har omkring 300 ester fått immigrera i Estland för
att undkomma de pågående striderna och den efterföljande förödelsen.

Kollist berättade senare för de estniska tidningarna, att det för närvarande
inte finns något akut behov för de närvarande esterna att lämna området. Ab-
chaserna är heller inte intresserade av att esterna lämnar landet, då de gärna
vill ha en brokig befolkningssammansättning. Däremot var esterna och ab-
chaserna överens om att ingen skulle förhindras att lämna landet, om de
absolut ville göra det.

*[Rootsi keeles on lühike sisukokkuvõte artiklist. Lisatud on, et eesti külades-
se Estoniasse, Lindasse, Salmesse ja Sulevisse on jäänud ligikaudu 500 eest-
last; varem on ligikaudu 400 eestlast immigrerunud sõjategevuse eest Ees-
tisse; Kollist ei näe akuutset vajadust, miks praegu kohapeal elavad eestlased
peaksid piirkonnast lahkuma. A. A.]*